

ISSN 1427-8456

ROK IV Nr 4(22)
Lipiec/Sierpień 2003

dwumiesięcznik
funeralny

MIEMENTO

• cmentarze • usługi pogrzebowe • akcesoria • technika •

*Grupowe
przygotowania
do certyfikacji ISO*

**POKAZ DYFUZERA
DO ODKAŻANIA
I USUWANIA
ZAPACHÓW**

**Fotoreportaż z targów
"Nekropolie' 2003"**

"EWGROB 2000"

profesjonalny system zarządzania cmentarzem
-w zamian za umowę serwisową KOMPUTER ZA 1 ZŁ (str. 22)

Najtańsze usługi kremacyjne w kraju

Cmentarz Komunalny Oddział Psie Pole we Wrocławiu

51-315 Wrocław, ul. Kielczowska 90

Tel./ fax (0-71) 345-74-72, tel. (0-71) 345-74-94

Zarząd Cmentarzy Komunalnych

50-224 Wrocław, pl. Strzelecki 19/ 21

<http://www.zck.wroc.pl>

e-mail: biuro@zck.wroc.pl

Warunkiem kremacji jest:

- dostarczenie kopii aktu zgonu oraz pisemnej woli zmarłego lub innych świadectw dokumentujących taką wolę albo pisemnego oświadczenia najbliższego członka rodziny
- wniesienie opłaty w kancelarii cmentarza bądź na konto ZCK.

Zarząd Cmentarzy Komunalnych nie zajmuje się przewozem zwłok oraz nie sprzedaje trumien i urn. Te sprawy należy załatwiać w dowolnym zakładzie pogrzebowym.

Za dodatkową opłatą może być odprawiona ceremonia pożegnania zmarłego. Na cmentarzu przy ul. Kielczowskiej znajduje się nowoczesna, duża chłodnia do przechowywania osób zmarłych.

Zakład Kremacji na Cmentarzu Miłostowo w Poznaniu

Zlecenia przyjmuje:

SPÓŁDZIELNIA PRACY

Ośrodek Usług Pogrzebowych

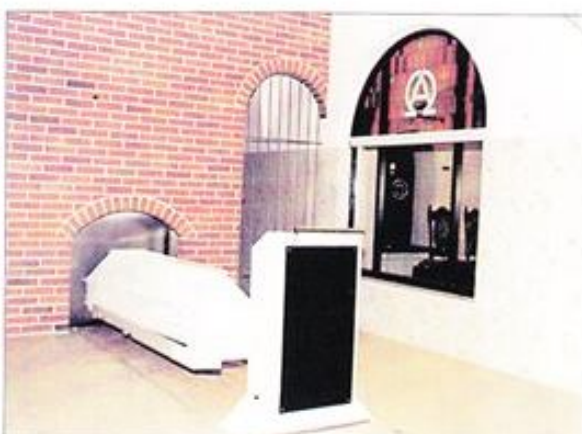
61-777 POZNAŃ, ul. Woźna 15, tel. (0-61) 853-19-43, fax 852-93-20 (przez całą dobę)

Konto bankowe: WBK III O/Poznań 356211-1052-136

Składając zlecenie należy dostarczyć akt zgonu, opłacić koszty usługi kremacyjnej w siedzibie "Universum", na poczcie lub w banku (a potwierdzenie wpłaty przesłać faksem).

Uzgodnienia kosztów można dokonać telefonicznie.

"Universum" posiada własny transport żałobny, przechowuje i przewozi zwłoki oraz dostarcza urnę z prochami. Spopielenie odbywa się w trumnie wykonanej z materiałów palnych, niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju okucia metalowe. Urny mogą być składane do grobów ziemnych, murowanych, grobowców, zatopione w morzu; prochy mogą być też rozsypane w Ogrodzie Pamięci na poznańskich cmentarzach Miłostowo lub Junikowo.

W restauracji "NOKTURN" znajdującej się na terenie naszego funerarium, organizujemy przyjęcia okolicznościowe (konsolacje i stypy)

Szkolenie w Warszawskim Centrum EXPO XXI

„Grób jako robota budowlana, ryzyko budowlane i zagadnienie sanitarne”

W związku z wejściem w życie „Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 6.02.2003 r. w sprawie bhp podczas wykonywania robót budowlanych” (obowiązuje ono od 20.09.2003.), a także zapowiadany kontrolami na cmentarzach - Polskie Stowarzyszenie Kremacyjne, Administratorów Cmentarzy i Przedsiębiorców Pogrzebowych organizuje 11 grudnia 2003 r. (czwartek), w godz. 9.30 - 17.00, w Warszawskim Centrum EXPO XXI przy ul. Prądzyńskiego 12/14 (dzielnica Wola) szkolenie poświęcone kopaniu grobów.

Temat szkolenia potraktowany zostanie w kilku aspektach: z punktu widzenia prawnego, techniczno - budowlanego, sanitarnego (otwarcie grobu, ekshumacja), a wezmą w nim udział m. in. przedstawiciele Sejmowej Rady Ochrony Pracy, Państwowej Inspekcji Pracy, Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Szkolenie ma charakter zamknięty i płatny. Stowarzyszenie wysłało właśnie ok. 300 zaproszeń do zarządców cmentarzy i firm pogrzebowych administrujących cmentarzami. Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 5 grudnia br.

Grupowe przygotowanie do certyfikacji ISO

Prawie tydzień trwało w Zakopanem grupowe szkolenie, podczas którego przedstawiciele zarządców cmentarzy i firm pogrzebowych administrujących cmentarzami przygotowywali się do wdrożenia w ich zakładach Systemu Zarządzania Jakością (QMS) i uzyskania Certyfikatu ISO 9001 : 2000, w zakresie zarządzania cmentarzami i usługami pogrzebowymi.

W trakcie szkolenia jego uczestnicy uzyskali tytuły „audytora wewnętrznego”, co pozwoli na lepsze przygotowanie ich firm do certyfikacji i sprawniejsze zarządzanie systemem jakości w przedsiębiorstwie. Grupowy charakter szkolenia powoduje, że opłata za przygotowanie do uzyskania Certyfikatu ISO jest dużo niższa, niż w przypadku certyfikacji pojedynczej firmy. Uczestników szkolenia czeka obecnie spotkanie informacyjne, poświęcone dopracowaniu jednej wspólnej procedury wdrażania QMS. Następnie rozpoczną się - z udziałem konsultantów - prace wdrożeniowe w poszczególnych przedsiębiorstwach.

Rekrutację firm do drugiej grupy szkoleniowej (może w niej uczestniczyć najwyżej 10 przedsiębiorstw) Polskie Stowarzyszenie Kremacyjne, Administratorów Cmentarzy i Przedsiębiorców Pogrzebowych będzie prowadzić do 15 grudnia 2003 r.

Uczestnicy szkolenia ISO podczas wykładu prowadzonego przez specjalistę z Politechniki Krakowskiej.

Komputerowy system obsługi cmentarza „AKWILA”

Informacja o grobach,
pochowanych,
aktach zgonu, zastrzeżeniach,
wolnych grobach.
Uporządkowanie archiwum
i bieżąca obsługa kancelarii.
Niezawodność i prostota obsługi,
bezpieczeństwo danych.
Druk ksiąg cmentarnych.

Cena od 1400 zł

Od 1994 r. „AKWILA”
wspomaga zarządzanie największym
cmentarzem w Polsce
oraz innymi cmentarzami
wyznaniowymi i komunalnymi.

„D i F”
00-608 Warszawa
Al. Niepodległości 214 m. 14/ 15
Tel./Fax (0-22) 825-28-13
Tel. kom. 0-603 788 802

dwumiesięcznik
funeralny **MEMENTO**

Pismo administratorów cmentarzy, przedsiębiorców pogrzebowych, producentów i dystrybutorów sprzętu pogrzebowego, akcesoriów i urządzeń techniki cmentarnej.

Ukazuje się wyłącznie w prenumeracie.

WYDAWCA i REDAKCJA (prenumerata, reklamy i ogłoszenia): Polskie Stowarzyszenie Kremacyjne, Administratorów Cmentarzy i Przedsiębiorców Pogrzebowych, ul. Wóycickiego 14, 01-938 WARSZAWA, tel. (0-22) 834-84-60, tel./ fax (0-22) 826-87-60. NIP 118-142-98-58. ADRES DO KORESPONDENCJI: 00-953 Warszawa 37, skr. poczt. 52.

INTERNET: <http://www.stowarzyszeniekremacyjne.pl> e-mail: biuro@stowarzyszeniekremacyjne.pl

REDAGUJĄ: Wojciech Krawczyk (Kierownik Redakcji), Iwona Mendin (Z-ca Kierownika Redakcji), Dariusz Łabuz (Internet/Webmaster).
PRODUKCJA: skład, łamanie, opracowanie graficzne „PRACOWNIA GRAFIKI” - Andras Szilagy; druk - Zakład Reprodukcyjny - Drukarnia KART.
Cena prenumeraty rocznej (6. numerów) - 160,50 zł (w tym 7% VAT); cena egzemplarza jednego numeru poza prenumeratą - 32,10 zł (w tym 7% VAT).

WSPÓŁPRACA REDAKCYJNA: WORTAL WWW.MONUMENTUM.PL

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo skracania artykułów, a także zmiany ich tytułów. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń; zastrzega sobie prawo odmowy zamieszczenia reklamy i ogłoszenia niezgodnych z interesem wydawcy.

KRONIKA

NA CMENTARZACH NIEBEZPIECZNIE JAK NA ULICACH

Według danych Wydziału Prasowego Komendy Głównej Policji, w 2002 roku dokonano na cmentarzach 1346 kradzieży. W 2001 roku było odrobinę gorzej - ogólna liczba kradzieży wyniosła 1401. Nie jest to jedyny rodzaj przestępstw dokonywanych w Polsce na cmentarzach. W ubiegłym roku odnotowano jedno zabójstwo, osiem bójek i jeden gwałt. W 2001 roku były aż cztery gwałty. W obu latach dokonano po 87 kradzieży z włamaniem do grobowców. Przestępstw rozbójniczych w ubiegłym roku odnotowano 41, natomiast dwa lata temu aż 73.

ARCHEOLOGDZY - RABUSIE

Przy drodze do Szczecinka (Zachodniopomorskie) jest zapomniany cmentarz ewangelicki. Podobno chowano na nim mieszkańców okolicznych miejscowości już w XIX wieku. Teraz bywają tu tylko amatorzy cennych przedmiotów, jakie niezwykle rzadko można znaleźć w trumnach. Archeolodzy z przypadku rabują i niszczą cmentarz wpisany do rejestru zabytków.

MŁODZIEŻ WYSZUMIAŁA SIĘ W LIMANOWEJ

Sześciu młodych ludzi zdewastowało cmentarz w Limanowej (Podkarpackie). Upojeni alkoholem chłopcy wędrując alejkami nekropolii rozbijali tablice, wyrwali krzyże z ziemi i tłukli znicze. Trzech sprawców ujęto. Natychmiast przyznali się do winy.

ROZBÓJ NA CMENTARZU W LĘBORKU

W Lęborku (Pomorskie) na cmentarzu komunalnym przestępca uderzył czterdziestoletnią kobietę w głowę, pozabawiając ją przytomności. Kiedy się ocknęła nie było ani bandyty, ani torebki z pieniędzmi. Ponieważ napastnik podszedł do ofiary z tyłu, poszkodowana nie jest w stanie podać jego rysopisu.

GROBOWCE MENONICKIE ULEGŁY PIJANEMU

Na starym średniowiecznym cmentarzu menonickim w Barcicach nieznany osobnik zniszczył kilka grobowców. Sprawcę zatrzymano. Osiemnastoletni Kamil S. nie wie, dlaczego to zrobił. Był nietrzeźwy.

GROBOWCE - DZIEŁA SZTUKI

Parafia Chrystusa Dobrego Pana w Poznaniu ogłosiła, że zamknięty w latach sześćdziesiątych cmentarz parafialny został uznany za teren zabytkowy już w 1984 roku. Około 300 nagrobków uznano za zabytkowe dzieła sztuki. W związku z tym wszelkie prace renowacyjne muszą być uzgadniane z administracją cmentarza. Wyznaczono też strefę ochronną w pobliżu ulic przylegających do

cmentarza. Tam nawet w grobowcach rodzinnych nie można już chować zmarłych.

NIETAKTOWNA POMYŁKA

Na cmentarzu w Jabłonicy spoczywają żołnierze polegli podczas I wojny światowej. Pochowano tu Austriaków, Rosjan i Niemców z 2. pułku piechoty gwardii pruskiej. Jesienią 2002 roku przeprowadzono generalny remont cmentarza. Przez niedopatrzanie lub brak wiedzy na wszystkich tabliczkach umieszczono symbol charakterystyczny dla niemieckich żołnierzy, czyli krzyż żelazny z wieńcem liści dębu. W ten oto sposób Rosjanie i Austriacy zostali pośmiertnie pozbawieni swojej tożsamości.

KARUZELA NA CMENTARZU

W Wilnie w 1949 roku zburzono cmentarz, na którym pochowano żołnierzy z I i II wojny światowej. Bez podziału na wrogów i przyjaciół złożono tu ciała Niemców, Austriaków, Węgrów, Rosjan, Turków i Polaków. Potem postawiono w tym miejscu karuzelę, która była miejscem zabawy i rozrywki dla okolicznych mieszkańców. Usunięto ją dopiero parę lat temu. Prace renowacyjne na cmentarzu rozpoczęto z inicjatywy ambasady niemieckiej w Wilnie. Kwatery żołnierzy są już oznakowane i opatrzone odpowiednimi napisami. Tylko w polskiej kwaterze brakuje napisów.

WALKA O MACEWY

W miejscowości Wielkie Oczy (Podkarpackie) po wysiedleniu ludności żydowskiej w 1942 roku miejscowy kirkut był systematycznie ograbiany z macew (nagrobków), których używano do budowy dróg i fundamentów. W ostatnich latach cmentarz oczyszczono i ogrodzono. Mieszkańcy zwrócili ponad 80 kamieni nagrobnych. Tylko niejaka pani Walończyk nie chce oddać macew, które zostały wbudowane kiedyś w jej stodołę. Owa pani mimo zapewnień, że nie poniesie żadnego uszczerbku ani stodoła, ani jej kieszeń, nie reaguje na apele księdza i miejscowych władz. Nie odpowiada też na listy ambasadora Izraela, Szewacha Weissa. Sprawa trafiła do prokuratury w Lubaczowie.

ZNIKAJĄCE GROBY

W Łukowie (Lubelskie) na wypełnionym cmentarzu dzieją się dziwne rzeczy. Znikają stare groby a na ich miejscu powstają nowe, o czym nic nie wiedzą osoby zarządzające nekropolią, chociaż nikt inny nie ma prawa decydować o zmianach. Taki los potkał grób żony przedwojennego starosty. W kolejce czeka kilka innych zapomnianych grobów. Dwa lata temu pojawił się nowy okazały grobowiec, w którym spoczywają zmarli w latach pięćdziesiątych. Skąd się tu wzięli? Ani grabarz, ani ksiądz nie potrafią odpowiedzieć na to pytanie. Zapotrzebowano na nowy cmentarz zgłaszane jest od dziesięciu lat.

NIEJASNOŚCI W BRZEGU

Prokuratura w Brzegu (Opolskie) bierze pod uwagę oskarżenie firmy „Komus” i byłego Zarządu Miasta. Popelniono podobno oszustwa na szkodę ludzi korzystających z usług firmy, która bezprawnie pobierała opłaty, natomiast zarząd miasta „taktownie” nie sprawował kontroli nad finansami cmentarza. Były też pewne niejasności przy sprzedaży grobowców, oraz szereg innych nieprawidłowości. Osoby zamieszane w te sprawy nadal pełnią ważne stanowiska na terenie miasta.

PODEJRZANE ZWIĄZKI

Podobno za pomoc w skutecznym przeprowadzeniu wyborów samorządowych starachowicki przedsiębiorca pogrzebowy dostał w dzierżawę szpitalne prosektorium i niemal pełny monopol na cmentarne usługi. Były dzierżawca prosektorium jak dotąd bez skutku skarży się na nieprawidłowości w przeprowadzonym przetargu. Oficjalnie nikt nie potwierdza tych informacji. Mimo oczywistości wielu uchybień nic w tej sprawie jak dotąd nie zrobiono.

PROSEKTORIUM DLA WSZYSTKICH

W Ostrowiu Wielkopolskim (woj. wielkopolskie) w najbliższym czasie ma być rozwiązana umowa z dzierżawcą miejscowego przyszpitalnego prosektorium. Decyzję taką podjął starosta ostrowski. Teraz prosektorium będzie dostępne dla wszystkich firm pogrzebowych. Na dzierżawie prosektorium firma pogrzebowa zarabiała około 300 tys. zł. rocznie, z czego do kasy szpitala trafiało około 30 tys. zł.

PRZEKRĘTY W KONINIE

W konińskim szpitalu (Wielkopolskie) w dyżurce na widocznym miejscu można było zobaczyć wizytówki zakładów pogrzebowych. Podobnie było w pogotowiu aż do wybuchu łódzkiej „nekroafery”. Natomiast w prosektorium dwaj panowie, ojciec i syn, za ubieranie zwłok pobierali po 200 zł, tylko od czasu do czasu wydając rodzinom zmarłych rachunki. Oficjalnie wydano około 3 tys. rachunków, ile pieniędzy przeszło bez faktur, nie wiadomo.

KUPNO - SPRZEDAŻ CZASZEK PRZEZ INTERNET?

Krążą legendy o handlu czaszkami a nawet całymi szkieletami wśród studentów medycyny. Podobno kupują je od niezidentyfikowanych handlarzy, którzy grasują na cmentarzach. Wiadomo skądinąd, że wielu studentów poszukuje ludzkich kości przez Internet. Z informacji przekazanych przez studentów medycyny wynika, że ten proceder jest raczej w zaniku. Kości można studiować po zajęciach na uczelni. Tylko wyjątkowo wygodni i leniwi studenci chcą mieć „własny” szkielet w domu.

STARORZYMSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY

W Rzymie, na Eskwilinie, znajdowała się świątynia bogini obrzędów pogrzebowych Libitiny (Libitina) a obok

niej zakład pogrzebowy prowadzony przez niewolników lub wyzwolenców. Przechowywano tu wykazy zmarłych i sprzęt pogrzebowy, który można było wypożyczyć razem z obsługą. Za każdego zmarłego wpłacano do kasy świątyni datek zwany „Lucar Libitinae”.

Serwis: A. Danecka

Zmiany w spółkach miejskich i zarządach cmentarzy

W ostatnich miesiącach władze kilku miast odwołały szefów zarządów cmentarzy i spółek miejskich, administrujących cmentarzami i świadczących usługi pogrzebowe.

Itak: opuścił stanowisko wieloletni członek Polskiego Stowarzyszenia Kremacyjnego, Administratorów Cmentarzy i Przedsiębiorców Pogrzebowych, prezes - dyrektor Zarządu Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Kielcach, **Zdzisław Józwicki**. Na jego miejsce powołano **Krzysztofa Soleckiego**. Zmieniło się też kierownictwo Legnickiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej: w miejsce prezesa **Ryszarda Białka**, który został wiceprezydentem Legnicy (Dolnośląskie), przyszedł **Józef Wasinkiewicz**. W Miejskim Zakładzie Usług Komunalnych sp. z o.o. w Wałbrzychu (Dolnośląskie) prezesem przestała być **Helena Galoch**, na tym stanowisku zastąpiła ją **Teresa Wójcikowska**. Nowym prezesem Miejskiego Zakładu Pogrzebowego sp. z o. o. w Zielonej Górze został **Andrzej Szablewski**, który zastąpił - udającego się na emeryturę - **Ferdynanda Judzińskiego**. Nowego dyrektora ma Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie, jest nim **Jerzy Spolitakiewicz**, który zastąpił odwołanego **Stanisława Kumona**.

Wszystkim nowo powołanym prezesom i dyrektorom gratulujemy awansu i życzymy - w imieniu naszego Stowarzyszenia oraz redakcji „Memento” - owocnej pracy. Serdecznie dziękujemy za udaną współpracę dotychczasowym szefom w/ w zakładach i przedsiębiorstwach, wiszując im spokoju i satysfakcji w nowych rolach życiowych i zawodowych.

Sprzedam KARAWANY POGRZEBOWE nieeksploatowane w Polsce:

- **MERCEDES 124 230 E**, produkcja Rappold 1989 (Niemcy), 2-osobowy, automat, przebieg 240 tys. km, ciemnoszary metalik
- **MERCEDES 123 benzyna**, produkcja Pollmann 1980 (Niemcy), 2-osobowy, manualny, przebieg 192 tys. km, granatowy
- **OPEL OMEGA**, produkcja 1989 (Niemcy), 2-osobowy, automat, przebieg 74 tys. km, złoty metalik

Tel. 0-694/ 872-512, tel. (0-22) 788-36-06

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych
„**USKOM**” sp. z o. o.

71-080 Szczecin, ul. Ku Słońcu 12

s p r z e d a :

POLONEZ TRUCK, rok prod. 1993

pięcioosobowy, czarny.

Cena do uzgodnienia.

Tel. (0-91) 48-56-869, (0-91) 45-41-599

Skuteczne odkażanie i usuwanie zapachów w chłodniach, klimatyzacji i wentylacji**POKAZ NOWOCZESNEGO DYFUZERA**

Nowoczesny, uniwersalny dyfuzer DH 2001 do odkażania i usuwania przykrych zapachów (m. in. w chłodniach, kanałach klimatyzacyjnych i wentylacyjnych) - metodą mikrodyfuzji - zaprezentowano 23 października 2003 r. w siedzibie stołecznego Zarządu Cmentarzy Komunalnych. Urządzenie demonstrowali: jego wynalazca i producent Jacques Rost, kierownik działu naukowego we francuskim holdingu „Hygiasept” (będącym grupą firm wytwarzających środki i urządzenia do dezynfekcji, dezynsekcji i dezodoryzacji) oraz Cezary Świtkowski z firmy „Hygeco”, sprzedającej specyfiki chemii funeralnej i rozmaity sprzęt pogrzebowy.

Jacques Rost przedstawił działanie dyfuzera, kierując jego dyszę na swój garnitur. Mimo iż ubranie zostało zdezynfekowane, rozpylona mgła płynu nie pozostawiła na nim mokrych powierzchni. Dzięki temu, że unika się zwilżania i zaplamienia, metodę używania „aktywnej mgły” wytwarzanej przez dyfuzer można stosować w każdym miejscu. Jak poinformował J. Rost, płyn używany w dyfuzerze jest nietoksyczny (preparat „Hygiaseptyl DMO” nie zawiera formaliny ani aldehydów).

O możliwościach zastosowania dyfuzera mówił Cezary Świtkowski. Oczywiście, można go używać w domach pogrzebowych, karawanach pogrzebowych, pomieszczeniach sekcyjnych i przechowalniach zmarłych,

ale też można wykorzystywać dyfuzer np. w mieszkaniach, w których długo znajdowały się zwłoki. We Francji firmy pogrzebowe, posiadające dyfuzer, sprzedają usługi dezynfekcyjne m. in. szpitalom, domom opieki społecznej (sale operacyjne, toalety, materace, kuchnie), służbom miejskim pracującym w kanałach, kolejom i dworcom, szaletom miejskim, hotelom itp. Dyfuzer jest najnowszym składnikiem oferty firmy „Hygeco” z Łomianek k. Warszawy.

Jacques Rost (z lewej) i Cezary Świtkowski demonstrują uniwersalny dyfuzer DH 2001.

Udział Polaków w międzynarodowych organizacjach funeralnych**Obrady pogrzebowników w Monachium**

Pierwszego października 2003 r. w Monachium odbył się kolejny X już zjazd Europejskiej Federacji Służb Pogrzebowych (EFFS - European Federation of Funeral Services), organizacji zrzeszającej zarówno poszczególne firmy pogrzebowe, jak i krajowe organizacje funeralne z Europy. Z Polski w obradach zjazdu uczestniczył Wojciech Kończy, kierownik Biura Opieki nad Grobami Obcokrajowców BONGO, które jest zakładem pogrzebowym specjalizującym się od prawie 50. lat w międzynarodowych przewozach zmarłych.

Podczas spotkania w Monachium debatowano nad przystąpieniem EFFS do międzynarodowej organizacji tanatopraktyków (balsamistów) FIAT - IFTA. Zamiarowi temu sprzeciwiło się Skandynawskie Forum Krajowych Stowarzyszeń Pogrzebowych (Dania, Finlandia, Norwegia, Szwecja). Skandynawowie uznali, że przynależność do FIAT - IFTA nie ma uzasadnienia, ponieważ EFFS nie odniesie z tego żadnych korzyści. Uczestnicy obrad byli zgodni, że Federacja musi zbliżyć się do struktur UE w Brukseli. Omawiano też problem postępowania z osobami

zmarłymi na choroby zakaźne w poszczególnych krajach. Z zaskoczeniem przyjęto informację o dobrych rozwiązaniach prawnych tego problemu w Polsce.

Migawka z kularów obrad EFFS w Monachium: prezydent Komitetu Wykonawczego Europejskiej Federacji Służb Pogrzebowych, Jean Neveu (z lewej), oraz członek Rady Administracyjnej Federacji, Wojciech Kończy.

Siedziba EFFS mieści się w Wiedniu. Federacja skupia nie tylko reprezentacje z wysoko cywilizowanych krajów europejskich, ale również firmy i organizacje z państw, które dopiero aspirują do UE, w tym m. in. z Chorwacji (Chorwackie Stowarzyszenie Pracowników Firm Pogrzebowych), Słowenii, Węgier. Do EFFS należy też Rosja, reprezentowana przez 3 organizacje: Międzynarodowe Centrum Targowe z Nowosybirsk, Rosyjskie Stowarzyszenie Służb Pogrzebowych z Moskwy, Bałtyckie Regionalne Stowarzyszenie Pogrzebowe z Kaliningradu. Polskę reprezentują dwie firmy: wspomniane BONGO oraz S.O.S Agencja Funeralna Piotra Godlewskiego z Warszawy. Roczna składka członkowska jest niewielka, wynosi 145 euro. Wypada tu przypomnieć, że Polskie Stowarzyszenie Kremacyjne, Administratorów Cmentarzy i Przedsiębiorców Pogrzebowych - wnosząc o przyjęcie do EFFS - kandyduje jednocześnie do IFC (Światowa Federacja Towarzystw Kremacyjnych), która to organizacja jest agendą pozarządową ONZ i zrzesza 23 reprezentacje krajowe.

SPÓR W ZWIĄZKU Z BEZPRAWNĄ LIKWIDACJĄ GROBU

Przez 40 lat na cmentarzu parafialnym w Kłobucku (powiat przyległy do Częstochowy - woj. śląskie) spoczywały szczątki ojca Zbigniewa Ś. - pisze w „Gazecie Wyborczej/ Częstochowa” (8.10.2003) Dorota Steinhagen. - Dwa lata temu mężczyzna postanowił przenieść szczątki ojca do Wrzosowej k. Częstochowy, w której teraz mieszka - i to uczynił, pozostawiając pusty grobowiec. W lipcu 2003 r. zobaczył, że grobowiec w Kłobucku nie istnieje. - To była moja własność - protestuje. - Miałem zamiar przekazać go krewnym.

W tej chwili przed kłobuckim sądem grodzkim toczy się przeciw niemu sprawa o zniszczenie własności nowej użytkowniczkii „parceli”. Dokładnie - „o naruszenie kostki brukowej”. Z kolei Zbigniew Ś. doniósł na policję, że zbeszczeszczono miejsce pochówku jego ojca. Kłobucka policja zajmie się jednak raczej sprawą „naruszenia kostki brukowej”, nie można bowiem mówić o zbeszczeszczeniu grobu, jeśli nie było w nim szczątków ludzkich. - To nie grób - uważają funk-

cjonariusze. - Pan Ś. nie rezerwował sobie tego miejsca - podkreśla proboszcz kłobuckiej parafii ks. **Kazimierz Troczyński**, która jest właścicielem i administratorem cmentarza. Na czym jednak miałyby polegać ta rezerwacja kapłan nie wyjaśnia. Mówi o tym natomiast miejscowy grabarz, **Piotr Dądela**: chodzi o opłatę wnoszoną raz na 20 lat. Podkreśla, że i on, i ksiądz proboszcz dzwonili do Wrzosowej z upomnieniem, by Zbigniew Ś. zapłacił za przedłużenie dzierżawy grobu w Kłobucku. Skoro nie zapłacił, miejsce zostało sprzedane.

Tyle, że art. 7 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych zwalnia od takich opłat grobowce murowane rodzinne, czyli dla więcej niż jednej osoby, a taki był grób w Kłobucku. Wymaga jedynie tzw. pokładnego, czyli opłaty za umieszczenie w grobowcu kolejnej trumny ze zmarłym.

Jedynie, co może teraz zrobić Zbigniew Ś., to wystąpić na drodze cywilnej do sądu przeciw parafii o bezprawne pozbawienie go własności.

Dziennikarka zwróciła się w tej sprawie o komentarz do prawnika **Pawła Matyjaszka**, który jest specjalistą w warszawskim Zarządzie Cmentarzy Komunalnych. Oto jego opinia: - *Opłaty wnoszone co 20 lat dotyczą tylko grobów ziemnych i murowanych pojedynczych. Gdy grób murowany przeznaczony jest dla więcej niż jednego zmarłego, opłat się nie pobiera. Rodzina płaci wyłącznie za umieszczenie kolejnej trumny lub urny. Przypominam, że prawo to obowiązuje zarządców wszystkich cmentarzy: zarówno komunalnych, jak i wyznaniowych. Radzę, aby w takiej sytuacji, jaka zaistniała w Kłobucku, zwracać się pisemnie do właściciela bądź administratora cmentarza o przywołanie przepisu, na podstawie którego żąda się opłaty. To skutkuje - odpowiedzią zazwyczaj nie ma i nikt nie żąda już pieniędzy.*

My w takich sytuacjach, jak opisana, domagamy się odpowiedzi na piśmie, jakie plany wobec grobowca ma osoba, która zdecydowała się przenieść do innego grobu szczątki krewnego. Jeśli chce grób zachować dla siebie - jej sprawa. Gdy godzi się oddać miejsce, cmentarz zwraca jej pieniądze, za miejsce i grobowiec.

Komputerowy system obsługi cmentarza „AKWILA” - teraz dla WINDOWS XP

Wciąż niezawodność i prostota obsługi,
bezpieczeństwo danych,
szybka informacja o grobach, pochowanych,
zastrzeżeniach, prawach pochowania,
wolnych grobach.
Druk książek cmentarnych.

„DiF”, 00-608 Warszawa
Al. Niepodległości 214 m. 14/ 15
tel./ fax (0-22) 825-28-13, kom. 0-603/ 788-802

PC SOFT s. c.
kom. 0-692/ 446-080
e-mail: pcspil@pi.onet.pl

Ważne dla przewoźników międzynarodowych

Kraje, w których wymagane jest
balsamowanie zmarłych

Chile, Dania, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Izrael, Kanada, Nigeria, Norwegia, Szwecja, USA (większość stanów), Wielka Brytania.

Kraje niewymagające
balsamowania zmarłych

Armenia, Białoruś, Chorwacja, Czechy, Estonia, Francja, Litwa, Łotwa, Mongolia, Niemcy, Rosja, Serbia, Słowacja, Ukraina, Uzbekistan, Węgry, Włochy, wszystkie kraje muzułmańskie.

TRUMNA TEKTUROWA „EKO-2000” TYLKO DO KREMACJI

Białystok, 22.01.2003

Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Białymstoku

Zakład Budżetowy „Cmentarz Miejski” w Białymstoku informuje, iż firma pogrzebowa działająca na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, zaczęła stosować do pochówków trumny tekturowe.

Ponieważ pierwszy pogrzeb tego typu odbył się w dniu 4 stycznia 2003 r. prosimy o zajęcie stanowiska w kwestii dopuszczania bądź też nie takiej formy pochówków na tutejszym cmentarzu.

Produkowane w kraju trumny tekturowe mają zastosowanie jako materiał ekologiczny przy spopieleniu zwłok w krajowych krematoriach. Najwięcej wątpliwości pojawia się przy dokonywaniu pochówków w tekturowych trumnach osób tzw. „NN”. W wyniku trwających procedur dochodzeniowo-śledczych zwłoki osób nieznaną podlegają z reguły po pewnym czasie procedurom ekshumacyjnym. Pojawia się więc poważny problem związany z szybko posuniętą mineralizacją zwłok. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zleca i finansuje pogrzeby ok. 40-60 osób w skali roku.

Prosimy o możliwie szybkie zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Zakład Budżetowy „Cmentarz Miejski” w Białymstoku

Białystok, 31.03.2003

Zakład Budżetowy „Cmentarz Miejski” w Białymstoku

W odpowiedzi na pismo dotyczące stosowania do pochówku trumien tekturowych Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Białymstoku informuje, że zgodnie z § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1783) trumna musi mieć dno i ściany boczne nieprzepuszczalne oraz szczelnie przylegające wieko. Zwłoki składa się w trumnie na warstwie substancji plynocłonnej o grubości 5 cm. Tektura nie spełnia tych wymagań, dlatego nie może być dopuszczona do wykonywania pochówków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku

Białystok, 13.02.2003

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Białystok

Informuje, iż firma pogrzebowa działająca na zlecenie Waszego Ośrodka, stosuje do pochówków zmarłych trumny tekturowe.

Praktyka ta jest niedopuszczalna w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 roku w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. Nr 153, poz. 1783).

Po uzyskaniu dodatkowej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku potwierdzającej, że tektura nie spełnia wymogów stawianych trumnom przeznaczonym dla zwłok i nie może być dopuszczona do wykonywania pochówków, z dniem dzisiejszym wstrzymujemy realizację wszystkich pochówków w trumnach tekturowych na Cmentarzu Miejskim w Białymstoku.

Zakład Budżetowy „Cmentarz Miejski” w Białymstoku

Białystok, 11.03.2003

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

W odpowiedzi na pismo MOPR-8214/1/10/2003 z dn. 13.02.2003 r. Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Białymstoku wyjaśnia:

Zgodnie z § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 07.12.2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. z 2001 r. nr 153, poz. 1783) trumna musi mieć dno i ściany boczne nieprzepuszczalne oraz szczelnie przylegające wieko. Zwłoki składa się w trumnie na warstwie substancji plynocłonnej o grubości 5 cm. Przepis ten nie wskazuje rodzaju materiału, z jakiego ma być wykonana trumna, a określa jedynie cechy, jakie ma spełniać. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku udzielając wcześniejszych wyjaśnień (pismo z dn. 31.01.2003 r.) oparł się na informacji udzielonej przez kierownika Zakładu Budżetowego „Cmentarz Miejski”, iż pochówki na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku odbywają się w tekturowych trumnach. Przy piśmie z dn. 13.02.2003 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przedstawił ulotkę informacyjną od producenta trumien EKO-2000 z tektury do kremacji i tanich pochówków tradycyjnych, z której wynika, że wyrób jest szczelny, nieprzepuszczający plynów poprzez powleczenie wkładu kartonowego ekologicznym woskiem.

Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy w przedmiotowym zakresie oraz informacje uzyskane od producenta trumien należy uznać, iż nie ma podstaw do stwierdzenia, że nie spełniają one obowiązujących wymagań, a zatem ich stosowanie jest dozwolone.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku

Białystok, 10 kwietnia 2003

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białymstoku

Cmentarz Miejski w Białymstoku informuje, iż w styczniu br. stwierdziliśmy, że firma pogrzebowa działająca na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, zaczęła stosować trumny tekturowe do pochówków podopiecznych ośrodka. Zakład nasz pismem z dnia 22 stycznia 2003 r. znak: CM/1050/2003 (załącznik nr 1) zwrócił się do Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku z prośbą o zajęcie stanowiska w kwestii dopuszczalności stosowania tego rodzaju trumien do chowania zmarłych.

W odpowiedzi na nasze pismo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny pismem z dnia 31.01.2003 r. znak: HK-843-7.03 (załącznik nr 2) stwierdził, iż tektura nie spełnia wymagań określonych w § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1783) i nie może być dopuszczona do wykonywania pochówków.

Z nieznanymi dla nas przyczyn w dniu 11 marca 2003 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (pismem z dnia 11 marca 2003 r. znak: HK-883-7.03 - załącznik nr 3) informuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, że wspomniane trumny spełniają obowiązujące wymagania i ich stosowanie jest dozwolone.

Wobec dwóch sprzecznych ze sobą opinii wydanych w tak krótkim odstępie czasu, jak również biorąc pod uwagę fakt zapadania się grobów pod wpływem naporu ziemi, co uwiadcza się po kilku dniach od pochówków, uprzejmie proszę o zajęcie jednoznacznego stanowiska w tej sprawie.

Zakład Budżetowy „Cmentarz Miejski” w Białymstoku

Białystok, 29.04.2003

Główny Inspektor Sanitarny

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku w dniu 11.04.2003 r. otrzymał pismo kierownika Zakładu Budżetowego „Cmentarz Miejski” w Białymstoku, ul. Wł. Wysockiego 63 z informacją, iż firma pogrzebowa działająca na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku zaczęła stosować tekturowe trumny do chowania zmarłych.

W związku z ich zastosowaniem wystąpiły problemy:

- fakt zapadania się grobów pod wpływem naporu ziemi, co uwiadcza się po kilku dniach od pochówku,
 - pochówków osób tzw. „NN” (w wyniku trwających procedur dochodzeniowo-śledczych zwłoki osób nieznanymi podlegają z reguły po pewnym czasie procedurom ekshumacyjnym, a w opisanym przypadku następuje szybko posunięta mineralizacja zwłok).
- Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. Nr 153 z 2001 r., poz. 1783) trumna musi mieć dno i ściany boczne nieprzepuszczalne oraz szczelnie przylegające wieko. Przepis ten nie wskazuje rodzaju materiału, z jakiego ma być wykonana trumna, a określa jedynie cechy, jakie ma spełniać. Z przedstawionej w ulotce informacyjnej od producenta trumien EKO-2000 z tektury do kremacji i tanich pochówków tradycyjnych wynika, że wyrób jest szczelny, nieprzepuszczający płynów poprzez powleczenie wkładu kartonowego ekologicznym woskiem. Zwracam się z prośbą o zajęcie stanowiska w powyższej sprawie i wyrażenie opinii czy stosowanie tekturowych trumien jest dozwolone.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku

Białystok, 2.07.2003

Zakład Budżetowy „Cmentarz Miejski” w Białymstoku

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku w odpowiedzi na pismo z dnia 10.04.2003, znak: CM/1050/2/2003 informuje, iż Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białymstoku zwróciła się pismem nr HK.4130-1/4/2003 z dnia 20.04.2003 do Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie wydania opinii dot. Stosowania tekturowych trumien do chowania zmarłych.

Pismem nr GIS-HŚr/K-4321/1-12/MM/03 z dnia 26.06.2003 r. Departament Higieny Środowiska Głównego Inspektoratu Sanitarnego w Warszawie negatywnie zaopiniował stosowanie trumien tekturowych do chowania zmarłych na cmentarzu, zwłaszcza w grobach ziemnych. Niniejsza opinia nie dotyczy ciał osób zmarłych poddanych kremacji.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku

dokończenie na str. 10

TRUMNA TEKTUROWA „EKO-2000” TYLKO DO KREMACJI

dokończenie ze str. 9

Warszawa, 26.06.2003

Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Białymstoku

W odpowiedzi na pismo z dnia 29.04.2003 r. dotyczące zajęcia stanowiska w sprawie stosowania trumien tekturowych do chowania zmarłych, Główny Inspektorat Sanitarny Departament Higieny Środowiska uprzejmie informuje co następuje.

1. Zgodnie z przyjętymi w naszym kraju zasadami, grzebanie zmarłych polega na umieszczeniu zwłok w trumnie drewnianej i pochowaniu na cmentarzu. Warstwa ziemi nad wiekiem trumny w grobie ziemnym powinna wynosić co najmniej 1 m (Dz. U. Nr 47, poz. 299 z 1972 r.)

2. Zwłoki ludzkie po złożeniu w grobie początkowo w okresie 6-12 miesięcy ulegają procesom gnicia i fermentacji, a następnie w ciągu 6-7 lat humifikacji (butwieniu) i w końcu całkowitej mineralizacji.

Z tego względu, wytrzymałość materiału, z którego wykonana jest trumna musi być na tyle duża, aby jednometrowa warstwa ziemi nie spowodowała zapadnięcia grobu w okresie przynajmniej 10 lat tzn. do czasu mineralizacji zwłok.

Ponieważ tekturowe trumny przeznaczone są dla ubogich zmarłych należy przypuszczać, że będą one wykorzystywane do składania zwłok w grobach ziemnych.

3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia (Dz. U. nr 153, poz. 1783 z 2001 r.) nie określa rodzaju i wytrzymałości materiału, z których wykonane są „trumny ekologiczne”, niemniej jednak z przytoczonych przykładów zawartych w piśmie PWIS w Białymstoku z dnia 29.04.03 r. znak: HK/4130-1/4/2003 wynika, że trumny te nie mogą być stosowane do chowania zmarłych.

4. Reasumując, Departament negatywnie ocenia stosowanie trumien tekturowych do chowania zmarłych na cmentarzu, zwłaszcza w grobach ziemnych. Niniejsza opinia nie dotyczy ciał osób zmarłych poddanych kremacji.

Dyrektor Departamentu Higieny Środowiska GIS

Białystok, dnia 10 lipca 2003

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Białystok

Cmentarz Miejski w Białymstoku, przedkłada w załączeniu opinię Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku, popartą stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie, dotyczącą stosowania trumien tekturowych do chowania zmarłych.

Równocześnie informujemy, że z dniem 16 lipca br. wprowadzamy całkowity zakaz dokonywania pochówków zmarłych w trumnach tekturowych.

Zakład Budżetowy „Cmentarz Miejski” w Białymstoku

Sporny udział radnego w przetargu na dzierżawę cmentarza

Wokół dzierżawy cmentarza komunalnego w Wągrowcu (woj. wielkopolskie) trwa od kilku lat konflikt. Chodzi o to, że przetargi wygrywa firma pogrzebowa miejscowego radnego, Krzysztofa Bucholca - donosi internetowe medium „www.wągrowiec.naszemiasto.pl”.

Sukcesy przetargowe nie podobają się spółce MPGK oraz firmie „Monisia”, które chciałyby też administrować komunalną nekropolią, niestety, ich oferty nie znajdują uznania. MPGK już w 2000 r. nie pogodził się z przegraną i złożył odwołanie do prezesa Urzędu Zamówień Publicznych i ten przetarg unieważnił. Później jednak sprawa trafiła do sądu, który nie uznał roszczeń spółki.

Kolejny przetarg odbył się pod koniec września 2003 r., a wzięły w nim udział trzy firmy: zakład pogrzebowy radnego Krzysztofa Bucholca, MPGK sp. z o. o., przedsiębiorstwo „Monisia”, należące do Jacka Bielawskiego. Każda z nich musiała podać: kwotę opłaty rocznej wnoszonej miastu (K. Bucholc - 50 tys. zł; „Monisia” - 42 tys. zł; MPGK - 22 tys. zł), sumę planowanych inwestycji na cmentarzu (K. Bucholc - 276,6 tys. zł; „Monisia” - 260 tys. zł; MPGK - 977 tys. zł), średnią cenę usługi (K. Bucholc - 235,71 zł; „Monisia” - 267,86 zł; MPGK - 224,28 zł). Rywalizację z 32,3 pkt. wygrała firma radnego, drugie miejsce

zajęła spółka MPGK - 28,8 pkt., a trzecie miejsce „Monisia” Jacka Bielawskiego - 27,9 pkt. Tym razem werdykt nie spodobał się temu ostatniemu, więc odwołał się - żądając unieważnienia przetargu - do burmistrza Wągrowca.

J. Bielawski stwierdził, że K. Bucholc nie załączył do dokumentów przetargowych oświadczenia o zrzeczeniu się mandatu radnego w przypadku, gdyby jego firma wygrała przetarg, czym naruszył prawo. Właściciel „Monisi” uznał też ofertę za niekorzystną dla miasta, na co wskazują m. in. niejasne zapisy dot. specyfikacji warunków zamówienia i harmonogram inwestowania.

Mieszkańcy Wągrowca krzywym okiem patrzą na radnych, którzy mają apetyt na komunalne mienie - komentują miejscowi dziennikarze - i lepiej byłoby, gdyby prawo jednoznacznie uniemożliwiło radnym udział w przetargach. Sam właściciel „Monisi”, który zakwestionował przetarg, wskazuje - powołując się na komentarze do ustawy o samorządzie gminnym i powiatowym - że w przypadku kiedy do przetargu staje radny, w komisji przetargowej musi zasiadać osoba spoza władz gminy ogłaszającej przetarg, a tego warunku w Wągrowcu nie spełniono.

Trzeci piec i druga kaplica pogrzebowa "Parku Pamięci" w Rudzie Śląskiej

Rudzkie krematorium największe w kraju

W październiku 2003 r. został uruchomiony w krematorium spółki "Park Pamięci" w Rudzie Śląskiej (woj. śląskie), na cmentarzu komunalnym przy ul. Krańcowej 5 trzeci piec kremacyjny. Został on sprowadzony, podobnie jak dwa poprzednie, z USA. Jest to nowoczesne, sterowane przez komputer, urządzenie do spielania zmarłych. Według informacji prezesa Zarządu "Park Pamięci" Usługi Pogrzebowe i Kremacyjne sp. z o.o., Kazimierza Opoki, dzięki instalacji trzeciego pieca rudzkie krematorium pracuje obecnie w ruchu ciągłym.

Równocześnie z powiększeniem krematorium, wybudowano obok istniejącego drugi dom przedpogrzebowy. Łączna powierzchnia samych tylko dwóch kaplic żałobnych w których można jednocześnie organizować ceremonie wynosi ok. 1000 m kw. Obok nowego obiektu powstało kolejne kolumbarium z niszami do pochówku urn.

Uruchomienie trzeciego pieca spowodowało znaczny wzrost spoielen w Rudzie Śląskiej. Można spodziewać się, że jeszcze w tym roku liczba kremacji zbliży się do ilości kremacji wykonywanych w Warszawie i Poznaniu (w 2002 r. Ruda Śląska zajmowała trzecie miejsce w kraju pod względem liczby spoielen wykonano ich tam 1.898).

Dwa domy przedpogrzebowe "Parku Pamięci".

Nowy dom przedpogrzebowy.

Nowe kolumbarium (z lewej).

VII Targi Sztuki Cmentarnej "Nekropolie 2003" we Wrocławiu

Po raz siódmy w dniach 18-20 września 2003 r. odbył się we wrocławskiej Hali Ludowej krajowy salon pogrzebowy "Nekropolie 2003". Jak policzyliśmy, zainstalowano 42 stoiska. Największe wykupili: "Hygeco" "Sanexim" (chłodnie, wyposażenie domów pogrzebowych, specyfiki chemii pogrzebowej, wszelaki sprzęt funeralny), "Rezon" (chłodnie, wyposażenie laboratoriów sekcyjnych), "Eco-Clean" Pollmann (niemieckie urządzenia techniki cmentarnej i karawany pogrzebowe).

Tradycyjnie swe trumny wystawiała największa stolarnia w Polsce "Stoltur" braci Millerów z Turka, a odzież żałobną i ubrania dla służb pogrzebowo cmentarnych firma "Jakóbczak" z Sulejówka. Byli też jak zwykle: Mosińscy z utensyliami pogrzebowymi, "Fra-Pol" (akcesoria i urządzenia techniki cmentarnej) z Torunia, Piotr Szmyt z Poznania (urny metalowe), "Bautex" (karawany), "Bovin" (piece kremacyjne), "Melex" (wózki akumulatorowe).

Pojawili się też jednak nowi wystawcy, a wśród nich: "Carmen" z Lublina (ozdoby trumienne), "LD Piechota" ze Wschowej (trumny), "Madajka" z wielkopolskiego Wysocka (ręcznie malowane trumny), "Pludra" z Niemiec (urny metalowe i urządzenia techniki cmentarnej; w Polsce przedstawicielstwo prowadzi Jerzy Furmańczyk z Nowogardu), "Rubicon" z Tuszyna k. Łodzi (znakomitej jakości trumny), "Marseille" z podkrakowskich Niepołomic (m. in. obudowy grobów ziemnych z modyfikowanego tworzywa sztucznego). Na kilku stoiskach wystawiali się producenci niepowiązani z branżą, a wśród nich np. wytwórca antyradarów.

Patronat nad wystawą objął tradycyjnie kardynał Henryk Gulbinowicz, metropolita wrocławski, który pytany na konferencji m. in. o stosunek Kościoła do kremacji, stwierdził, że żaden kapłan rzymskokatolicki nie może odmówić odprawienia nabożeństwa przy urnie i pochówku prochów, a jeśli to czyni, to jest to przeciwne nauce Kościoła.

Program imprez towarzyszących których było mniej niż zapowiadano "robiła" praktycznie firma "Hygeco" (członek Polskiego Stowarzyszenia Kremacyjnego, Administratorów Cmentarzy i Przedsiębiorców Pogrzebowych), organizując wykłady i pokazy poświęcone balsamacji zmarłych.

Adam Sokółowski (tekst i foto), Jerzy Furmańczyk (foto)

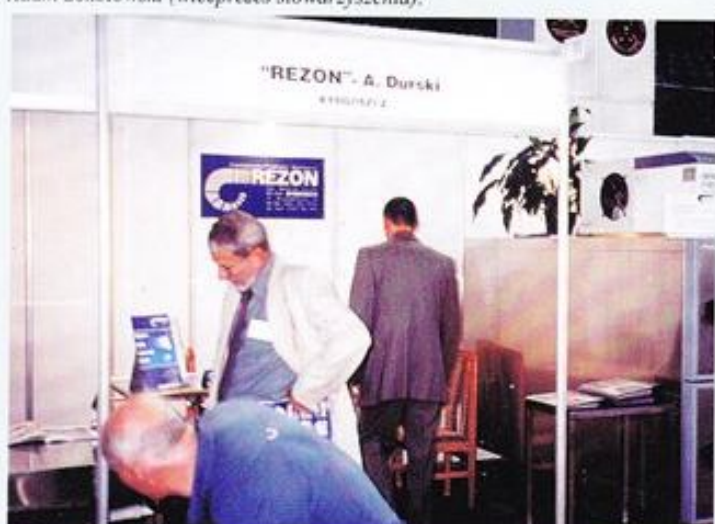
Ręcznie malowana trumna, przedstawiająca ukwieconą łękę - firma "Madajka" z Wysocka Małego k. Przygodzic (Wielkopolska).

W stoisku "Bovin", od lewej: Wojciech Urban (stowarzyszenie kremacyjne i administratorów cmentarzy), Klas Bovin, Antoni Białous ("Bovun Consulting"), Adam Sokółowski (wiceprezes stowarzyszenia).

Fragment ekspozycji (ozdoby nagrobne) firm "Hygeco", "Sanexim".

"Rezon" z Bydgoszczy, chłodnie.

Stoisko Jerzego Furmańczyka, przedstawiciela niemieckiej firmy "Pludra"

"Mosińscy Utensylia Pogrzebowe".

"Carmen" z Lublina: wybicia trumien i akcesoria.

"Marseille" z Niepołomic k. Krakowa: obrzeża grobowe ze sztucznego tworzywa.

Trumny "Stolturu" z Turku.

"Bautex" z Warszawy, karawany pogrzebowe.

Karawan Opel Omega z niemieckiej fabryki Pollmann.

Przedsiębiorcy pogrzebowi i administratorzy cmentarzy, od lewej: Janusz Zero (Olecko), Sylwia Parfimeczyk (Gogolin), Leszek Sargalski (Brodnica), Jerzy Furmańczyk (Nowogard).

SPOPIELARNIA ZWŁOK W WARSZAWIE

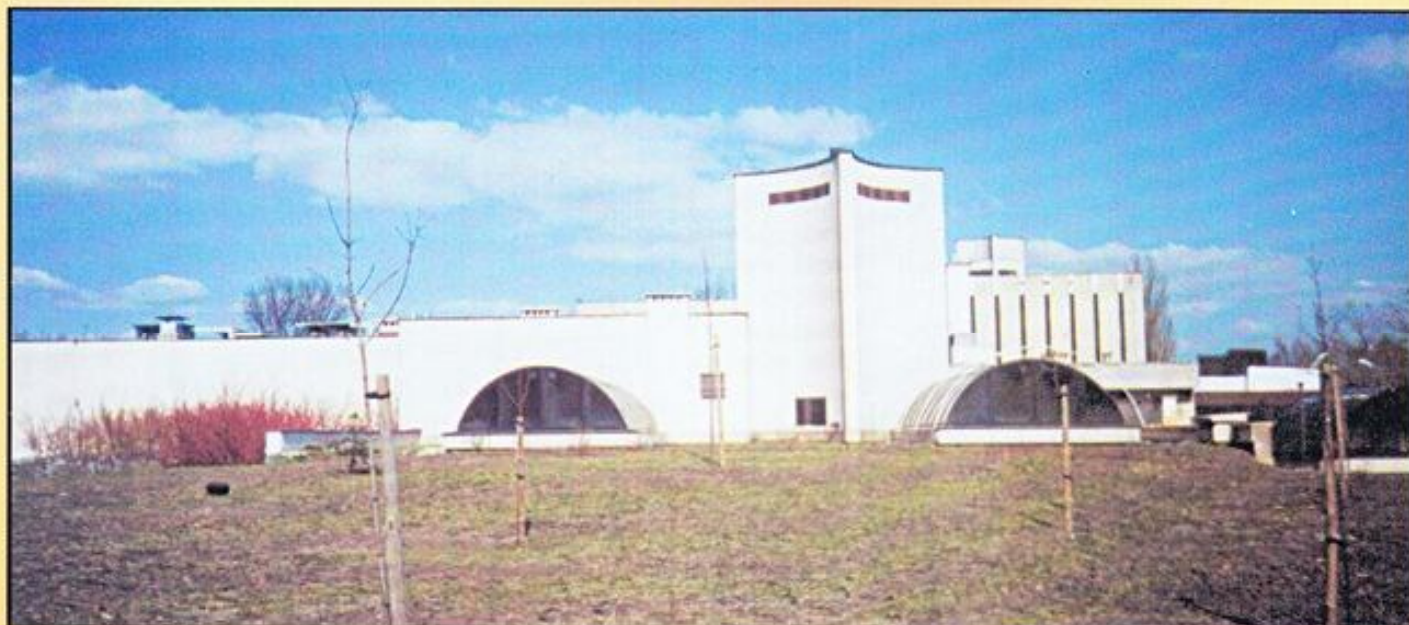
ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH

01-797 Warszawa, ul. Powązkowska 43/45

Zgłoszenia kremacji zwłok przyjmuje:

KANCELARIA CMENTARZA KOMUNALNEGO PÓŁNOCNEGO

01-938 Warszawa, ul. Wóycickiego 14, tel. (0-22) 834-48-08, 834-49-32

Przy zgłaszaniu usługi należy przedstawić skrócony odpis aktu zgonu, oświadczenie (zgodę na kremację osoby zmarłej, członka rodziny bądź pełnomocnika) oraz wnieść w kasie Kancelarii Cmentarza opłatę. ZCK nie zajmuje się sprzedażą trumien i urn. W salach ceremonialnych Domu Przedpogrzebowego na Cmentarzu Komunalnym Północnym można zamówić nabożeństwo. Przechowalnia - wyposażona w najnowocześniejsze chłodnie - posiada ponad sto miejsc, w tym na urny.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia

w sprawie zasad i trybu wydawania zezwoleń na przewóz zwłok albo szczątków ludzkich (projekt)

Na podstawie art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295, Nr 120, poz. 1268, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zezwolenie na przewóz zwłok albo szczątków ludzkich w granicach państwa na odległość powyżej 60 km, chyba że przewóz nie wykracza poza granice gminy, na terenie której nastąpił zgon, wydaje państwowy powiatowy inspektor sanitarny właściwy dla miejsca, w którym zwłoki albo szczątki mają być pochowane.

2. Zezwolenie na przewóz zwłok albo szczątków ludzkich środkami transportu kolejowego, lotniczego i morskiego w granicach państwa na każdą odległość wydaje państwowy inspektor sanitarny właściwy dla miejsca, w którym zwłoki albo szczątki mają być pochowane.

3. Zezwolenia na wywóz zwłok albo szczątków ludzkich poza granice państwa wydaje państwowy powiatowy inspektor sanitarny właściwy dla miejsca, z którego zwłoki albo szczątki ludzkie zostaną wywiezione.

4. Zezwolenie na sprowadzenie zwłok albo szczątków ludzkich z obcego państwa wydaje starosta w porozumieniu z państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym właściwym dla miejsca, w którym zwłoki albo szczątki ludzkie mają być pochowane.

§ 2. Zezwolenie, o którym mowa w § 1 ust. 3, wydawane jest po stwierdzeniu przez właściwych polskich konsulów braku przeszkód do wwiezienia zwłok albo szczątków ludzkich do państwa, na którego terytorium mają być one pochowane, oraz państw, przez których terytorium mają być one przewożone.

§ 3. 1. Zezwolenie, o którym mowa w § 1 ust. 4, przedstawiane jest polskiemu konsulowi w państwie, z którego nastąpi wywóz zwłok albo szczątków ludzkich. Do zezwolenia dołącza się zezwolenie właściwego organu tego państwa na wywóz zwłok albo szczątków ludzkich, jeżeli prawo miejscowe wymaga uzyskania takiego zezwolenia.

2. Konsul dokonuje zabezpieczenia trumny lub urny na szczątki ludzkie będące popiołami powstałymi w wyniku spopielenia zwłok ludzkich w sposób uniemożliwiający ich otwarcie bez naruszenia pieczęci urzędowej.

§ 4. Zezwolenie na przewóz zwłok albo szczątków ludzkich przez terytorium państwa każdym środkiem transportu wydaje polski konsul w państwie, z którego nastąpi wywóz, po stwierdzeniu braku przeszkód do wwiezienia tych zwłok albo szczątków na terytorium państw, przez które mają być one przewożone.

§ 5. 1. Wydanie zezwoleń, o których mowa w § 2, następuje na pisemny wniosek podmiotu uprawnionego do pochowania zwłok albo szczątków ludzkich.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien określać:

- 1.) imię i nazwisko osoby zmarłej;
- 2.) miejsce, z którego zwłoki albo szczątki ludzkie będą przewożone;
- 3.) miejsce pochówku;
- 4.) środek transportu, którym nastąpi przewóz zwłok albo szczątków ludzkich.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się zaświadczenie lekarskie stwierdzające czy zgon nastąpił na skutek choroby zakaźnej, o której mowa w art. 14 ust. 4 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

4. W przypadku, gdy zgon nastąpił na skutek choroby, o której mowa w ust. 3, zaświadczenie lekarskie określa, jaki okres upłynął od dnia zgonu.

§ 6. 1. Środkiem transportu, którym mogą być przewożone zwłoki albo szczątki ludzkie może być:

- 1.) samochód pogrzebowy;
- 2.) środek transportu kolejowego;
- 3.) środek transportu lotniczego;
- 4.) środek transportu morskiego.

2. Samochód pogrzebowy powinien spełniać następujące wymagania techniczne i sanitarne:

- 1.) być trwale oznakowany w sposób wskazujący na jego przeznaczenie;
- 2.) posiadać kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich;
- 3.) posiadać zabezpieczenie przed przesuwaniem się zwłok albo szczątków ludzkich podczas przewozu;
- 4.) część przeznaczona na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich powinna być wyłożona materiałem łatwo zmywalnym i odpornym na działanie środków dezynfekujących.

3. Nie dopuszcza się montażu miejsc siedzących w części środka transportu przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich.

4. Warunkiem przyjęcia do przewozu zwłok albo szczątków ludzkich środkiem transportu lotniczego jest dokonanie rezerwacji na całej trasie przelotu.

5. Po każdorazowym przewiezieniu zwłok albo szczątków ludzkich przeprowadza się dezynfekcję środka transportu w części przeznaczonej na ich umieszczenie.

6. Do dezynfekcji stosuje się łącznie preparaty o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym i grzybobójczym dopuszczone

do obrotu na podstawie odrębnych przepisów.

7. Przepisy ust. 2 pkt 3 i 4, ust. 3 oraz ust. 5-6 stosuje się odpowiednio do środków transportu kolejowego, lotniczego i morskigo.

§ 7. 1. Zezwolenia, o których mowa w § 1, właściwy organ wydaje w drodze decyzji, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania wniosku.

2. Przed wydaniem zezwolenia, o którym mowa w § 1 ust. 4, starosta występuje do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie, w drodze postanowienia, opinii dotyczącej sprowadzenia zwłok albo szczątków ludzkich. Postanowienie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego wydaje niezwłocznie.

3. W przypadku braków formalnych we wniosku, o którym mowa w § 5, organ właściwy do wydania zezwolenia wzywa niezwłocznie do uzupełnienia tych braków podmiot uprawniony do pochowania zwłok albo szczątków ludzkich.

§ 8. 1. Przewóz szczątków ludzkich będących popiołami powstałymi w wyniku spopielenia zwłok ludzkich może odbywać się, z zachowaniem poszanowania dla tych szczątków, dowolnym środkiem transportu.

2. Do przewozu szczątków ludzkich będących popiołami powstałymi w wyniku spopielenia zwłok ludzkich nie stosuje się § 6.

§ 9. Uchyła się § 29 rozporządzenia Ministrów Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 października 1972 r. w sprawie urządzania cmentarzy, prowadzenia ksiąg cmentarnych oraz chowania zmarłych (Dz. U. Nr 47, poz. 299; z 1998 r. Nr 133, poz. 872; z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 153, poz. 1783).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ZDROWIA

Uprościć jeszcze bardziej - uważa Piotr Godlewski

Kolejna wersja projektu - publikowanego powyżej - rozporządzenia, jest z pewnością bardziej liberalna od poprzedniej, chociaż mnie osobiście nie zadowala. A nie zadowala mnie, bo - gdyby została w takim kształcie przyjęta - nadal komplikować mi będzie pracę, która polega wyłącznie na międzynarodowych przewozach zmarłych. Oto moje propozycje zmian w projekcie rozporządzenia; ich szerzej uzasadnioną wersję złożyłem jednocześnie w Ministerstwie Zdrowia, jako niezależny podmiot gospodarczy:

Ad § 1. 2. Wydaje mi się, że właściwszy jest państwowy powiatowy inspektor sanitarny właściwy dla miejsca, z którego zwłoki lub szczątki ludzkie zostaną wywiezione. Tak jak jest to dotychczas.

Ad § 2. Ten punkt jest bez sensu i wydłuża procedurę, która ze względu na charakter czynności powinna być wykonana szybko. Który z polskich konsulów zna przepisy obowiązujące np. w Tuvalu lub Kiribati.

Ad § 3. 2. Przed pogrzebem zwłok do grobu ziemnego należy obowiązkowo i bezwzględnie rozhermetyzować trumnę metalową tak, aby proces mineralizacji zwłok przebiegał bez zakłóceń, bo za dwadzieścia lat będzie w grobie spoczywała bomba bakteriologiczna złożona z beztlenowców.

Ad § 4. Polska należy do porozumienia o wolnym niebie. Czy twórca tego przepisu wie, ilu zmarłych przelatuje nad Polską w ciągu dnia? Kto powiadomi konsula polskiego o przepisach obowiązujących w krajach tranzytowych? Czy nie byłoby lepiej, aby po prostu zezwolenie wydawał na podstawie przedłożonych dokumentów lokalnych, bez ingerencji w przepisy państw trzecich?

Ad § 5. 1. Poszerzyłbym ten punkt, dodając: (...) lub podmiotu upoważnionego do występowania w imieniu podmiotu uprawnionego do pochowania zwłok lub szczątków ludzkich.

Piotr Godlewski (41) jest z wykształcenia dziennikarzem. Pracował w Biurze Opieki nad Grobami Obcokrajowców BONGO. Obecnie prowadzi w Warszawie firmę pogrzebową S.O.S. Agencja Funeralna. Rocznie wykonuje kilkadziesiąt przewozów.

Ad § 5. 3. Brak zaświadczenia oznacza brak choroby zakaźnej. Jak jednak ma poradzić kapitan polskiego statku, który nie zawinie do żadnego portu poza macierzystym, gdy umrze mu marynarz. Kto stwierdzi, na co umarł ów marynarz, jeśli na pokładzie nie ma lekarza, bakteriologa, wirusologa i stosownego laboratorium.

Ad § 5. 4. Dodałbym tutaj, że w przypadku, gdy zgon nastąpił powyżej trzech dni kalendarzowych przed przewidywaną datą transportu zwłok, należy zwłoki utrwalić i zdezynfekować przed ich zamknięciem w trumnie.

Ad § 6. Proponuję dodać na koniec pkt. 5) „być zarejestrowany jako pojazd o przeznaczeniu pogrzebowym i zaopiniowany przez powiatowego inspektora sanitarnego jako właściwy do tego celu.”

Ad § 7. 1. Moim zdaniem, po złożeniu wniosku zawierającego wszelkie dane, starosta i powiatowy inspektor sanitarny powinni być zobowiązani do wydania decyzji natychmiast.

Ad § 7. 3. Usunięcie braków formalnych nie zawsze jest możliwe i powinien przewidzieć to prawodawca. Zdarza się np., że rodziny nie znają miejsc urodzenia swych bliskich, co dotyczy często osób np. przesiedlonych ze Wschodu.

PRAWO FUNERALNE**MIĘDZYNARODOWE POROZUMIENIE
W SPRAWIE PRZEWOZU ZWŁOK***(„Umowa Berlińska z 10.02.1937 r.”)*

Celem uniknięcia niedokładności wypływających ze zróżnicowania przepisów w sprawie przewozu zwłok w związku z celowością ogólnego uregulowania tego zagadnienia niżej podpisane Rządu zobowiązują się do wpuszczenia na swe terytorium oraz na przewóz przez nie zwłok osób zmarłych na obszarze drugiego Umawiającego się Państwa pod warunkiem zachowania następujących przepisów:

A. PRZEPISY OGÓLNE**Artykuł 1.**

Każdy przewóz zwłok, bez względu na to, jakimi środkami lokomocji jest dokonywany oraz w jakich okolicznościach, wymaga specjalnego paszportu (paszportu zwłok), odpowiadającego załączonemu wzorowi i we wszystkich przypadkach zawierającego nazwisko, imię i wiek zmarłego oraz miejsce, datę i przyczynę śmierci. Paszport ten wystawia władza kompetentna terytorialnie co do miejsca zgonu lub też w przypadku śmiertelnych szczątków, które zostały wykopane, co do miejsca ich wykopania (ekshumacji).

Zaleca się sporządzanie paszportów nie tylko w języku kraju wystawienia, lecz również w jednym z języków używanych najczęściej w stosunkach międzynarodowych.

Artykuł 2.

Prócz dokumentów przewidzianych w porozumieniach międzynarodowych w sprawie przewozów, kraj przeznaczenia lub kraje tranzytowe nie żądają żadnych innych dokumentów, prócz paszportu przewidzianego w poprzednim artykule.

Paszport zwłok może być wystawiony przez odpowiedzialną władzę dopiero po przedłożeniu:

1. poświadczoną wyciągu z rejestru zmarłych,
2. urzędowych zaświadczeń, zaświadczeń których wynika, że nie ma zastrzeżeń ze zdrowotnego lub lekarsko-prawnego punktu widzenia, oraz że zwłoki zostały umieszczone w trumnie według postanowień niniejszego Porozumienia.

Artykuł 3.

Zwłoki wkłada się do metalowej trumny, której dno musi być wyłożone warstwą grubości około 5 cm z kwasochłonnego materiału (torfu, trocin, sproszkowanego węgla drzewnego itp.) z dodatkiem środka antyseptycznego. Jeżeli śmierć nastąpiła wskutek choroby zaraźliwej, zwłoki same muszą być zawinięte w śmiertelne prześcieradło nasyczone środkiem antyseptycznym. Trumnę metalową zamyka się następnie w sposób hermetyczny (lutuje się ją) i umocowuje w taki sposób w trumnie drewnianej, by nie mogła się w niej poruszać. Trumna drewniana

musi mieć co najmniej 3 cm grubości, a jej spójnia muszą być wodoszczelne i przymocowane śrubami odległymi od siebie co najwyżej o 20 cm. Należy zabezpieczyć ją taśmami metalowymi.

Artykuł 4.

Przewóz takich osób, które zmarły na dżumę, cholere, ospę lub tyfus plamisty, jest dozwolony między obszarami Umawiających się Państw najwcześniej po roku od chwili śmierci.

B. PRZEPISY SPECJALNE**Artykuł 5.**

Przy przewozie koleją obowiązują prócz ogólnych przepisów zawartych w artykułach 1 do 4 następujące postanowienia:

- a) Trumnę przewozi się w zamkniętym wagonie. Można jednakże użyć otwartego wagonu, jeżeli trumnę nadano w zamkniętym karawanie, który pozostaje w tym wagonie.
- b) Każdy kraj ma prawo decyzji w ciągu jakiego czasu od chwili przybycia zwłoki należy zabierać. Jeżeli nadawca może w wystarczający sposób zagwarantować, że zwłoki zostaną zabrane w terminie, wówczas obecność konwojenta nie jest potrzebna.
- c) Razem z trumną wolno przewozić tylko takie przedmioty jak wieńce, bukiety kwiatów itd.
- d) Trumnę należy przewozić możliwie w sposób najszybszy i możliwie bez przeładunku.

Artykuł 6.

Przy przewozie samochodem obowiązują prócz ogólnych przepisów zawartych w artykułach 1 do 4 następujące postanowienia:

- a) Trumnę należy przewozić w specjalnych karawanie lub zamkniętym zwykłym wozie ciężarowym.
- b) Razem z trumną można przewozić tylko takie przedmioty jak wieńce, bukiety kwiatów itd.

Artykuł 7.

Przy przewozie drogą lotniczą obowiązują prócz ogólnych przepisów zawartych w artykułach 1 do 4 następujące postanowienia:

- a) Trumnę należy przewozić statkiem powietrznym, specjalnie przeznaczonym do tego celu lub w specjalnym wyłącznie do tego celu poświęconym przedziale zwykłego statku powietrznego.

Dokończenie na str. 18-19

MIĘDZYNARODOWE POROZUMIENIE W SPRAWIE PRZEWOZU ZWŁOK

(„Umowa Berlińska z 10.02.1937 r.”)

Dokończenie ze str. 17

b) Razem z trumną można przewozić tylko takie przedmioty jak wieńce, bukiety kwiatów itd.

Artykuł 8.

Przy przewozie drogą morską obowiązują prócz ogólnych przepisów zawartych w artykułach 1 do 4 następujące postanowienia:

a) Trumnę drewnianą, zawierającą trumnę metalową zgodnie z postanowienia artykułu 8. należy w taki sposób umieścić w skrzyni drewnianej, by nie mogła się ona przesuwać.

b) Skrzynię tę wraz z jej zawartością należy tak umieścić, by wykluczyć jakąkolwiek styczność ze środkami spożywczymi lub napojami i by wykluczyć jakiegokolwiek nieprzyjemności dla pasażerów lub załogi.

Artykuł 9.

Jeżeli fakt zgonu zajdzie na statku, można przechowywać zwłoki w warunkach wymienionych w artykule 8. Dokumenty i zaświadczenia, niezbędne według artykułu 2, należy wystawić według praw danego kraju, pod którego banderą płynie statek. Przewóz należy wykonać w takich samych warunkach, jak przy zwłokach załadowanych na statek. Jeżeli fakt zgonu nastąpi mniej niż na 48 godzin przed przybyciem statku do portu, gdzie ma się odbyć pochowanie, o ile na pokładzie statku nie ma materiałów potrzebnych według postanowień p. a) artykułu 8., wówczas można zwłoki zawinięte w śmiertelne prześcieradło nasycone środkiem antyseptycznym umieścić w drewnianej trumnie. Musi być ona jednakże wykonana z desek o co najmniej 3 cm grubości z wodoszczelnymi złączami i zabezpieczona śrubami. Spód trumny należy wysypać przed tym warstwą z kwasochłonnego materiału grubości około 5 cm (torfem, trocinami, mąką drzewną) zmieszanego ze środkiem antyseptycznym. Następnie należy tak ją umieścić w skrzyni drewnianej, by nie mogła się przesuwać.

Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają jednakże zastosowania, jeżeli śmierć nastąpiła wskutek jednej z chorób wymienionych w artykule 4.

Artykuł niniejszy nie ma zastosowania do statków, których podróż trwa mniej niż 24 godziny, jeżeli w przypadku zaistnienia zgonu wydadzą one zwłoki po wejściu do portu odnośnym władzom.

C. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Ogólne i specjalne postanowienia niniejszego Porozumienia są maksymalnymi wymaganiami warunków (za wyjątkiem taryfy) obowiązujących przy przyjmowaniu zwłok z jednego z Umawiających się krajów.

Kraje te mają prawo, na podstawie wzajemnych dwustronnych umów lub ogólnych podjętych uchwał specjalnych do wprowadzenia większych ułatwień.

Porozumienie niniejsze nie odnosi się do przewozu zwłok w granicach krajowych.

Artykuł 11.

Niniejsze Porozumienie odnosi się do dokonanego zaraz po śmierci lub też po ekshumacji międzynarodowego przewozu zwłok. Postanowienia niniejszego Porozumienia nie naruszają w żadnym stopniu przepisów obowiązujących w odnośnych krajach dotyczących grzebania lub ekshumacji zmarłych.

Porozumienie nie znajduje zastosowania do przewozu popiołów.

D. POSTANOWIENIA PROTOKOLARNE

Artykuł 12.

Niniejsze Porozumienie otrzymuje datę dzisiejszego dnia i może być podpisane w okresie sześciu miesięcy od tej daty.

Artykuł 13.

Niniejsze Porozumienie powinno być ratyfikowane, a dokumenty ratyfikacyjne przekazane możliwie najszybciej Rządowi Niemieckiemu. Skoro dokumenty ratyfikacyjne zostaną zdeponowane, Rząd Niemiecki sporządzi z tego protokół. Odpis tego protokołu Rząd Niemiecki prześle Rządowi Umawiających się Stron oraz Międzynarodowej Służbie Zdrowia. Porozumienie wchodzi w życie w sto dwudziestym dniu po dacie wymienionego Protokołu. Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych jest stwierdzane protokołem sporządzonym i zakomunikowanym według wymienionej procedury. Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie dla każdej z Umawiających się Stron w stu dwudziestym dniu od daty protokołu w sprawie zdeponowania dokumentów ratyfikacyjnych.

Artykuł 14.

Kraje, które nie podpisały niniejszego Porozumienia, zostaną dopuszczone do przystąpienia w każdym czasie po dacie protokołu w sprawie zdeponowania pierwszych pięciu dokumentów ratyfikacyjnych. Każde przystąpienie odbywa się poprzez zawiadomienie, które należy przekazać Rządowi Niemieckiemu na drodze dyplomatycznej. Rząd ten składa dokumenty ratyfikacyjne niezwłocznie w swoich archiwach i zawiadamia Rządy wszystkich Umawiających się państw oraz Międzynarodową Organizację Zdrowia przy podaniu daty zdeponowania. Każde przystąpienie nabywa mocy w sto dwudziestym dniu po tej dacie.

Artykuł 15.

Każda z Umawiających się Stron może jednocześnie z podpisaniem ratyfikacji lub przystąpienia oświadczyć, że przez przy

jęcie tego Porozumienia nie przyjmuje żadnych zobowiązań ze strony całości lub części swoich kolonii, protektoratów, obszarów zamorskich lub podlegających jej zwierzchnictwu lub mandatowi. Porozumienie nie znajduje zastosowania na obszarach, których dotyczy takie oświadczenie.

Każda z Umawiających się Stron może następnie zawiadomić Rząd Niemiecki, że ważność tego Porozumienia może się rozciągać według jej życzenia na całość lub część obszarów, do których odnosiło się wyżej podane oświadczenie. W takim przypadku ważność niniejszego Porozumienia odnosi się także do sto dwudziestego dnia po dacie zdeponowania tego zawiadomienia w archiwach Rządu Niemieckiego.

Również każda z Umawiających się stron może po upływie terminu wymienionego w artykule 16. oświadczyć, że Porozumienie niniejsze nie będzie obowiązywać całości lub jakiegokolwiek części jej kolonii, protektoratów, zamorskich obszarów i obszarów podlegających jej kierownictwu lub mandatowi. W tym przypadku ważność Porozumienia dla obszarów, do których odnosi się takie oświadczenie ustaje po roku od daty złożenia oświadczenia w archiwach Rządu Niemieckiego.

Rząd Niemiecki poda Rządom wszystkich Umawiających się Państw oraz Międzynarodowej Organizacji Zdrowia wiadomość o zawiadomieniach i oświadczeniach uczynionych według powyższych postanowień oraz daty, w jakich zdeponowanie ich w jego archiwach miało miejsce.

Artykuł 16.

Rząd każdego Umawiającego się Państwa może wypowiedzieć niniejsze Porozumienie po upływie pięciu lat ważności, każdo-

razowo na drodze dyplomatycznej poprzez pisemne zawiadomienie Rządu Niemieckiego. Rząd ten deponuje dokument wypowiedzenia w swoich archiwach i powiadamia o tym natchmiasz Rządy Umawiających się Państw oraz Międzynarodową Organizację Zdrowia zawiadamiając, że ważność niniejszego wypowiedzenia wchodzi w życie po roku od tego dnia.

Artykuł 17.

Podpisanie niniejszego Porozumienia może mieć miejsce z zastrzeżeniem tylko w przypadku, jeżeli zastrzeżenie to będzie akceptowane przez Umawiające się Strony, które porozumienie już podpisały. Również ratyfikacje lub przystąpienia z zastrzeżeniem mogą być przyjęte tylko wówczas, gdy zastrzeżenia te były przyjęte i akceptowane poprzednio przez wszystkie Umawiające się Państwa.

Na dowód powyższego pełnomocnicy, których pełnomocnictwa zostały uznane za autentyczne, podpisały niniejsze Porozumienie.

Berlin, 10 lutego 1937 r. Wykonano w oryginale - złożonym w archiwum Rządu Niemieckiego, którego odpisy zostaną przekazane każdemu Umawiającemu się Państwu na drodze dyplomatycznej.

Następujące państwa przystąpiły do Międzynarodowego Porozumienia o przewozie zwłok z dnia 10 lutego 1937 r. w Berlinie: Egipt, Meksyk, Belgia, Austria, Chile, Rumunia, Dania, Szwajcaria, Niemcy, Czechosłowacja, Francja, Turcja, Włochy

P A S Z P O R T Z W Ł O K

(Laissez for a corpse)

Po zastosowaniu się do przepisów prawnych o umieszczeniu w trumnie zwłoki

Ob.....

/nazwisko, imię i zawód zmarłego, dla dzieci - zawód rodziców/

zmarłego(lej) dnia

w wskutek

/przyczyna śmierci/

w wieku lat

Jeżeli można, dokładna data urodzenia

Podanie środka lokomocji.....

Miejsce nadania /poprzez//trasa/

do /miejsce przeznaczenia/.....

Ponieważ niniejszy przewóz zwłok został zaakceptowany, uprasza się władze krajów, przez które transport ma się odbywać, o przepuszczenie go bez przeszkód.

POROZUMIENIE W SPRAWIE PRZEWOZU ZWŁOK

(„Konwencja Sztasburska z 26.10.1973 r.”)

Państwa Członkowskie Rady Europy, sygnatariusze niniejszego porozumienia,

Uwzględniając, iż istnieje rosnąca potrzeba uproszczenia formalności związanych z międzynarodowym przewozem zwłok;

Mając na względzie fakt, iż przewóz zwłok nie stwarza ryzyka dla zdrowia nawet w przypadku, gdy zgon spowodowany był chorobą zakaźną, z zastrzeżeniem podjęcia odpowiednich kroków, w szczególności w odniesieniu do nieprzepuszczalności trumny,

Uzgodniły co następuje:

Artykuł 1

1. Układające się Strony będą stosować pomiędzy sobą postanowienia niniejszego Porozumienia.

2. Dla celów niniejszego Porozumienia przewóz zwłok rozumie się jako międzynarodowy transport zwłok ludzkich z kraju wyjazdu do kraju przeznaczenia; kraj wyjazdu jest krajem, w którym rozpoczyna się przewóz; w przypadku zwłok ekshumowanych jest to kraj, w którym nastąpiło pochowanie zwłok; kraj przeznaczenia jest krajem, w którym zwłoki mają być pochowane bądź poddane kremacji po ich przetransportowaniu.

3. Niniejsze Porozumienie nie odnosi się do międzynarodowego transportu prochów.

Artykuł 2

1. Postanowienia niniejszego Porozumienia obejmują maksymalne wymagania, które można stawiać w związku z wysyłką, tranzytem bądź przyjęciem zwłok z terytorium Układającej się Strony.

2. Układające się Strony mają swobodę w przyznawaniu większych udogodnień w drodze umów bilateralnych bądź decyzji osiągniętych za wspólną zgodą w przypadkach szczególnych, a w szczególności w przypadku przewozu pomiędzy regionami przygranicznymi.

W celu stosowania wymienionych umów bądź decyzji w danym przypadku należy uzyskać zgodę wszystkich odnośnych państw.

Artykuł 3

1. W czasie przewozu zwłokom towarzyszyć będzie specjalny dokument (laissez-passer dla zwłok) wystawiony przez właściwe władze kraju wyjazdu.

2. Laissez-passer zawierać będzie informację podaną we wzorze załączonym do niniejszego Porozumienia; wystawio-

ny on będzie w oficjalnym języku bądź jednym z oficjalnych języków kraju, w którym został on wystawiony i w jednym z oficjalnych języków Rady Europy.

Artykuł 4

Z wyjątkiem dokumentów wymaganych zgodnie z międzynarodowymi konwencjami i umowami odnośnie transportu w ogóle bądź przyszłych konwencji i umów w sprawie przewozu zwłok, ani kraj przeznaczenia ani kraj tranzytowy nie będą wymagały innych dokumentów niż laissez-passer dla zwłok.

Artykuł 5

Laissez-passer wystawiony będzie przez właściwe władze, o których mowa w Artykule 8 niniejszego Porozumienia, po stwierdzeniu przez nie, że:

a) wszelkie medyczne, zdrowotne, administracyjne i prawne wymagania obowiązujących rozporządzeń w kraju wyjazdu w odniesieniu do przewozu zwłok i w odpowiednich przypadkach, pochówku i ekshumacji zostały spełnione;

b) zwłoki zostały umieszczone w trumnie, która spełnia wymagania przedstawione w Artykule 6 i 7 niniejszego Porozumienia;

c) trumna zawiera jedynie zwłoki osoby podanej w laissez-passer oraz takie osobiste przedmioty, jakie mają być pochowane bądź poddane kremacji wraz ze zwłokami.

Artykuł 6

1. Trumna musi być nieprzepuszczalna; wewnątrz zawierać będzie środek absorpcyjny. Jeżeli właściwe władze kraju wyjazdu uważają za konieczne, to trumna musi zawierać urządzenie oczyszczające w celu zrównoważenia ciśnienia wewnętrznego i zewnętrznego. Może ona składać się z:

I. zewnętrznej trumny z drewna ze ściankami grubości co najmniej 20 mm oraz wewnętrznej trumny z cynku dokładnie zlutowanej bądź z innego samoniszczonego materiału;

II. bądź pojedynczej trumny z drewna ze ściankami grubości co najmniej 30 mm wyłożonej warstwą cynku bądź innego samoniszczonego materiału.

2. Jeżeli przyczyną zgonu była choroba zakaźna, ciało zostanie owinięte w całun impregnowany roztworem antyseptycznym.

3. Bez uszczerbku dla postanowień paragrafów 1 i 2 niniejszego artykułu, w przypadku, gdy trumna ma być transportowana drogą powietrzną będzie ona zaopatrzona w urządzenie oczyszczające, a w przypadku jego braku, przedstawione zostaną takie gwarancje wytrzymałości, jakie uważane będą przez właściwe władze kraju odlotu za odpowiednie.

Artykuł 7

Jeżeli trumna ma być transportowana jak przesyłka zwykła, zapakowana będzie w taki sposób, by nie przypominała trumny oraz wskazywać będzie, iż należy traktować ją z ostrożnością.

Artykuł 8

Każda Ukladająca się Strona wskaże Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy właściwe władze, o których mowa w artykule 3, paragraf 1, artykule 5 i artykule 6 paragraf 1 i 3 niniejszego Porozumienia.

Artykuł 9

W przypadku, gdy przewóz obejmuje kraj trzeci, który jest stroną Umowy Berlińskiej w sprawie transportu zwłok z dnia 10 lutego 1937 roku, jakiegokolwiek Ukladające się Państwo niniejszego Porozumienia może żądać od innego Ukladającego się Państwa podjęcia takich kroków, jakie są konieczne dla pierwszego Ukladającego się Państwa w celu wypełnienia zobowiązań zgodnie z Umową Berlińską.

Artykuł 10

1. Niniejsze Porozumienie jest otwarte dla składania podpisu przez Państwa Członkowskie Rady Europy, które mogą zostać jego stroną w drodze:

- a) podpisania bez zastrzeżenia co do ratyfikacji bądź akceptacji, bądź
- b) podpisania z zastrzeżeniem co do ratyfikacji bądź akceptacji, w następstwie ratyfikacji bądź akceptacji.

2. Dokumenty dotyczące ratyfikacji bądź akceptacji zostaną zdeponowane u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 11

1. Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie jeden miesiąc od dnia, w którym trzy Państwa Członkowskie Rady staną się stronami Porozumienia zgodnie z postanowieniami artykułu 10.

2. Odnośnie Państwa Członkowskiego, które następnie podpisze Porozumienie bez zastrzeżenia co do ratyfikacji bądź akceptacji bądź, które ratyfikuje bądź akceptuje je, Porozumienie wejdzie w życie jeden miesiąc od dnia podpisania bądź od daty zdeponowania dokumentów dotyczących ratyfikacji bądź akceptacji.

Artykuł 12

1. Po wejściu w życie niniejszego Porozumienia Komitet Ministrów Rady Europy może zaprosić jakiegokolwiek inne Państwo nie będące jej członkiem do przystąpienia do Porozumienia.

2. Przystąpienie takie nastąpi w drodze zdeponowania u Sekretarza Generalnego Rady Europy dokumentu przystąpie-

nia, które nastąpi w terminie jednego miesiąca od daty zdeponowania.

Artykuł 13

1. Jakakolwiek Strona Ukladająca się może w momencie podpisania bądź przy deponowaniu swojego dokumentu ratyfikacyjnego, dokumentu akceptacji bądź dokumentu przystąpienia określić terytorium bądź obszary, do których stosuje się niniejsze Porozumienie.

2. Jakakolwiek Strona Ukladająca się może w momencie deponowania swojego dokumentu ratyfikacyjnego, dokumentu akceptacji bądź dokumentu przystąpienia, bądź w terminie późniejszym w drodze deklaracji adresowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy rozszerzyć niniejsze Porozumienie na jakiegokolwiek inne terytorium bądź obszary określone w deklaracji, za którego stosunki międzynarodowe jest ona odpowiedzialna, bądź w imieniu którego jest upoważniona do składania zobowiązań.

3. Deklaracja sporządzona stosownie do poprzednich paragrafów w odniesieniu do jakiegokolwiek terytorium podanego w deklaracji może być cofnięta zgodnie z procedurą ustanowioną w artykule 14 niniejszego Porozumienia.

Artykuł 14

1. Niniejsze Porozumienie pozostaje w mocy na czas nieograniczony.

2. Jakakolwiek Ukladająca się Strona, o ile jest zainteresowana, wypowiada niniejsze Porozumienie w drodze zawiadomienia adresowanego do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

3. Powyższe wypowiedzenie będzie obowiązywało sześć miesięcy od daty jego otrzymania przez Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 15

Sekretarz Generalny Rady Europy powiadomi Państwa Członkowskie Rady oraz jakiegokolwiek Państwo, które przystąpiło do niniejszego Porozumienia o:

- a) jakimkolwiek podpisaniu Porozumienia bez zastrzeżenia odnośnie ratyfikacji bądź akceptacji;
- b) jakimkolwiek podpisaniu Porozumienia z zastrzeżeniem odnośnie ratyfikacji bądź akceptacji;
- c) zdeponowaniu jakiegokolwiek dokumentu ratyfikacji, akceptacji bądź przystąpienia;
- d) dacie wejścia w życie niniejszego Porozumienia zgodnie z artykułem 11 Porozumienia;
- e) jakiegokolwiek deklaracji otrzymanej stosownie do postanowień paragrafów 2 i 3 artykułu 13;
- f) jakimkolwiek zawiadomieniu otrzymanym stosownie do postanowień paragrafów artykułu 14 oraz o terminie obowiązywania wypowiedzenia;
- g) jakiegokolwiek informacji, którą otrzymał zgodnie z artykułem 8.

Cennik opłat na cmentarzu komunalnym w Szczecinku (woj. Zachodniopomorskie)

Zarządzenie nr 1/2003 Dyrektora Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Szczecinku z dnia 25.06.2003 r. w sprawie wprowadzenia opłat za miejsca grzebalne

§ 1.

Wprowadza się stawki za miejsca grzebalne wyliczone w oparciu o wysokość zasiłku pogrzebowego, który od miesiąca czerwca 2003 roku wynosi 4.457,36 zł.

Oplata za miejsce grzebalne pojedyncze wynosi 6% ww zasiłku, pozostałe stanowią jego krotność:

I tak opłaty wynoszą:

1. miejsce pojedyncze	267,00 zł
2. miejsce podwójne w pionie	400,00 zł
3. miejsce podwójne w poziomie	534,00 zł

§ 2.

Oplata jednorazowa za grób murowany (podwójny w pionie) wynosi:

650,00 zł

§ 3.

Oplata za miejsce pod grobowiec pojedynczy stanowi 12% zasiłku

pogrzebowego, pozostałe stanowią jego wielokrotność:

1. grobowiec pojedynczy	535,00 zł
2. grobowiec podwójny w pionie	802,00 zł
3. grobowiec podwójny w poziomie	1070,00 zł
4. grobowiec potrójny w poziomie	1337,00 zł

§ 4.

Oplata za miejsce	
- pojedyncze dodatkowo pozyskane	537,00 zł
- podwójne w pionie	846,00 zł

§ 5.

Oplata za miejsce grzebalne dla dzieci stanowi 50% opłaty za miejsce dla osoby dorosłej wymienionej w § 1.

§ 6.

Oplaty wymienione w Zarządzeniu obowiązują od 01.07.2003 r. do 31.12.2003 r.

§ 7.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od 01.07.2003 r.

SYST-KOM

ul. Żytnia 73/34
01-149 Warszawa
tel. 0-607 498 896
biuro@systkom.pl
<http://www.systkom.pl>

EWGROB 2000

profesjonalny system zarządzania
cmentarzem komunalnym

PROMOCJA

do 31/12/2003

Komputer za symboliczną złotówkę!!!

(plus 22% VAT)

Do 31 grudnia 2003 nabywcy systemu EWGROB 2000, którzy wykupią umowę serwisową na okres minimum jednego roku, otrzymają od nas nowy komputer za symboliczną złotówkę.

Szczegóły na naszej stronie:

<http://www.systkom.pl>

do 31/12/2003

PROMOCJA

Przeczytaj o nas w **MEMENTO** nr IX/X/2000; zadzwoń, wyślemy Ci broszurę informacyjną

FJ R Przedsiębiorstwo Produkcji, Handlu i Usług *Firma Jakóbczak*

Monika i Artur Jakóbczakowie, 05-070 SULEJÓWEK k. Warszawy, ul. Starzyńskiego 4
tel./fax (0-22) 783 58 06, tel. kom. 0-601 252 344
e-mail: jakobczak@abj.pl www.abj.pl/jakobczak

Znany producent odzieży dla służb cmentarnych i pogrzebowych oferuje szeroki wybór peleryn, kurtek, garniturów dla żałobników, a także garnitury, garsonki i galanterię dla zmarłych i ich rodzin. W specjalnej ofercie odzież do kremacji o oryginalnym wzorze

**Kombinezony ochronne i inna specjalna odzież
dla pracowników przechowalni zmarłych oraz operatorów pieców kremacyjnych**

**Ceny absolutnie konkurencyjne. Korzystne warunki płatności
Dostawy własnym transportem, a także pocztą za zaliczeniem**

PLUDRA[®]
FRANKFURT

www.pludra.de

PL

GENERALNY PRZEDSTAWICIEL NA POLSKĘ

rok. zal. 1991

Jerzy Furmańczyk

ul. Cmentarna 1a, 72-200 Nowogard

tel./fax (0-91) 392 17 67

tel. kom. 0-602 350 318

e-mail: jfnowogard@poczta.onet.pl

**Urny metalowe, rozpory i podesty grobowe,
szalunki metalowe do grobów
i in. urządzenia techniki cmentarnej**

(ułatwiający wykonywanie prac ziemnych zgodnie z "Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 6.02.2003 r. w sprawie bhp podczas robót budowlanych")

